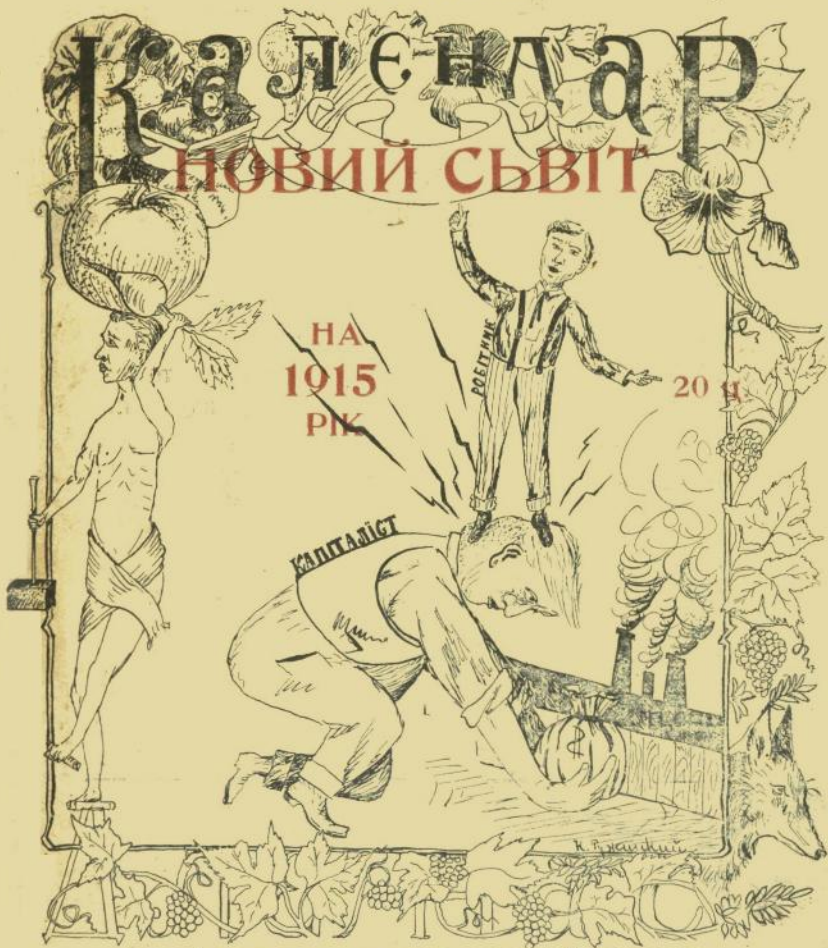

ПРИСВЯЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИМ
РОБІТНИКАМ

ВИДАНЕ БІБЛЮТЕКИ „НОВИЙ СВІТ”.
Накладом Ів. Гниди. — З друкарні Новий Світ.
Головний склад, NOWYJ SWIT, Box 1051, Montreal, Que.

ЧИ ЧИТАЄТЕ „Робочий Народ“?

„**РОБОЧИЙ НАРОД**“ орган української соц.-дем.
в Канаді і цілій Північній Америці.

Одинока українська соціал-демократична часопись
по сій стороні Атлянтійського Океану а в теперіш-
ний час на цілім світі.

„**РОБОЧИЙ НАРОД**“, відкриває всі заходи капіта-
лістичної кляси туманення і поневолюваня робітників.

„**РОБОЧИЙ НАРОД**“ не боїть ся сказати правди
про яких би то не було урядників, панів, міністрів,
попів, злодіїв чи мовархів.

„**РОБОЧИЙ НАРОД**“ каже все правду, і то в тій
цілі, аби робітники порозуміли свою кривду та нав-
чили ся, як мають від неї виратувати ся.

„**Р. Н.**“ виходить що тижня і коштує на рік \$2.00.
Пишіть за ним зараз на адресу:

ROBOTCHYJ NAROD

Box 3658, St. B.,

WINNIPEG, MAN., CANADA.

„ГАЙДАМАКИ“

часопись для українського робочого наро-
да в Америці. Виходить що тижня. Річна
кредплата 1 дол. 50 ц. Адреса:

НАУДАМАКА, 278 E. 10 Str., New York, N.Y.

ПЕРЕПЛЕТНЯ КНИЖОК

С. БЕРЛАДИНА

482 FRONTENAC ST,

MONTREAL, QUE.

Приймає в переплет (до оправи) книжки всякого
рода, як бібліотичні, торговельні бюрові і т. п.

Принесіть або пришліть, хоть би яка стара книжка,
оправляє на нову по низькі ціні.

Василь Майданський

Пролетарі всіх країв
єднайтеся! :: :: :: ::

ПРИСВЯЧЕНИЙ УКРАЇНСЬКИМ
РОБІТНИКАМ

Календар НОВИЙ СВІТ

НА 1915 РІК

І РІЧНИК

В. Майданський

Монреал, 1915

ВИДАНЕ БІБЛЮТЕКИ „НОВИЙ СВІТ”.
Накладом Ів. Гниди. — З друкарні Новий Свiт.
Головний склад. NOWY SWIT, Box 1051, Montreal, Que.

В. П. МАЙДАНСЬКИЙ
104 OTTAWA ST.
MILTON ONT. C.

Biblioteka „Nowyj Swit” **(THE „NEW WORLD LIBRARY”)**

PUBLISHED IN MONTREAL PERIODICALLY

The popular scientific Ukrainian (Ruthenian) publication which informs its readers regarding newest progress made in science, and also publishes translations of articles of finest modern literature.

THE „NEW WORLD”

P. O. BOX 1051.

MONTREAL, QUE.

Бібліотека „Новий Світ”

популярно-наукове видавництво, яке познайомлює читачів з найновішими поступами науки та містить твори красної літератури.

БІБЛІОТЕКА „НОВИЙ СВІТ”

виходить неперіодично.

До тепер вийшли ось такі книжочки:

- Ч. 1. Червоний Кобзар, (збірник найкрасших ц.
робітничих пісень і поезій) . . . 10
- Ч. 2. Е. Гуцайло: Кінець Світа 10
- Ч. 3. Наш Прометей. З нагоди сотих уродин
Т. Шевченка. Збірка статей: З 5 образками. 15
- Ч. 4. Червоний Кобзар, друга збірка найкрасших
робітничих пісень і поезій (з 3 образками) . 10
- Ч. 5. Давид Едельштат—М. Подолянин: Амери-
канський Робітник. Сценічна картина з амери-
канського робітничого життя, в трох відслонах. 10

*

- Е. Гуцайло: * Чого хочуть соц.-демократи . . . 10
- Листи до писаня: До Товарища, Родичів, знайо-
мих і т. п., з віршами прикрашені цвітами (12) 35

Гроші і письма посилюйте на адресу:

NOWYJ SWIT

Box 1051, Montreal, Que., Canada.

МОЛИТВИ.

Телефонічна розмова*)
(Після Рудольфа Франца)

— Тут Господь Бог. А хто там?

— Тут кайзер з Берліна!

— Чого бажаєш собі?

— Прошу о побіду у війні проти царя з Петрограду.

— Гм! Побачу ще, що треба буде зробити. Якій близькі обставини?

— Цар вже від 100 років держить в своїх руках Польщу. Порядно її спліндував а при тім збогатив ся.

— Так, то такі ви, драбуги. Щож далі?

— І я теж хотівби збогатити ся. Тому я вже зробив, що він мене перший обидив...

— Алеж ти добре зіленько...

— Так е. Таж бачиш, що з тобою отверто поступаю. Поробив я таке, щоб стати тут яко обиджений. З огляду на мою честь, не відмов мені, милий Боже, помочи. Війна може в кожній хвилі розпочати ся.

*) „Молитви“ після Рудольфа Франца — се знаминита сатира на держави, що ведуть кроваві війни та просять Бога о поміч. Подані они читачам після інтерпляції соц. дем. послів, внесеної дня 3 липня 1909 на 40 засіданю в австрійським парламенті.

— Насамперед мушу вислухати царя, бо хочу знати, як він цілу справу представить.

— Як віддаш мені Польщу, то скажу вибудувати десять нових церков, дам попам висші платні та подвою години релігії в народних школах.

— О се не ходить, мій любий.

— Отже все гаразд, о Боже неба і землі?

— Ще не знаю! Кінець..!

*

— Вже знов хтось? Щож то за видзвонюване через цілий день до пізної ночі! Бажав би я собі дуже, щоби не було тих бездротних телефонів...

— Тут Господь Бог!

— Тут цар з Петрограду!

— Ага! Вже я чув. О щож тобі ходить?

— Через сто років пробую я нести культуру в Польщу та хочу поширити божу віру.

— Оплачує ся се?

— О ні, Господи! Мушу до сего ще свій гріш докладати. Але тут приходить злодій, кайзер з берліна і хоче знищити оwoчі моєї праці.

— А то опришок!

— Так. Він нищить всі зера віри. Що я засіяв в серцях дикунів працею місіонарів, та все те хоче той харциз змести з лица землі!

— Чи ти сам, царю, при телефоні, чи твій надворний проповідник?

— Схлібляеш мені, коханий Боже! Але я є сам.

— Гм..

— Щож отже стане ся? Чи можу числити на побіду над кайзером?

— Побачу.

Властиво він заслугує на те, аби при тім ще дещо стратив, приміром Шлеск?

— Чи хочеш і там, царю, піти зі своїми місіонарами?

— Та певно! Подумай тільки, що там нема ще ні одної православної церкви!

— Добре! Побачу, як прийде ся зробити.. Кінець..!

*

— Знова? Тут Господь Бог! Щож се таке, сьпів?

— Хорони і заступи німецьку країну, Господи!

— Чув вже нераз. Кінець..!

*

— Ага, знов хтось. Тут Господь Бог!

— Всемогучий Боже!

— Ага, то православні.

— ...хорони сьвяту Русь, імператора і все військо його на воді, на суші і в повітря...

— Кінець!

*

— Брр!

— Тут фірма імпорту збіжа в Прусах.

— Що хочете?

— Просимо, милий Боже, зроби так, щоби наш кайзер програв. При знижці цінних паперів на біржі все вложили в папери...

— Кінець..!

*

— Брр!

— Тут Господь Бог!

— Тут Глупов і Темняков, російське експорто-
ветовариство!

— Чим ви торгуєте?

— Водкою.

— А чого бажаєте?

— Просимо, о Всевишній, пошли нашому ца-
реви перемогу!

— Щоби ви могли і далі заливати своєю бра-
гою Польщу! Кінець!

*

— Брр!

— Тут Господь Бог!

— Тут цар Микола! Господи Боже, коли не
віднесу перемоги, я пропав! Мій трон вже й так
хитає ся. Цар з Відня помагає кайзерови.

— Кінець...!

*

— Брр!

— Хто там?

— Тут кайзер з Берліна! Я мушу перемогти все-
могучий Боже! Не зашкодить одначе, як при тім
згине мільон або два моїх підданих. Нарід хоче
спусту крові. Має він і троха революційних за-
баганок... Перемогти війна піднесе назад вітчизну.
Всемогучий Боже, благаємо тебе усердно... Вис-
лухай нас, о Господи!

— Я-ж слухаю...

— Нехай твій меч, паде на карки московської

дичи! Хорони справедливість і правду, чесноту і...

— Кінець...!

*

— Тут Господь Бог!

— Тут цар Микола...!

— Кінець!!!

— Господи!...

— Кінець!!! Не хочу вже про ніщо чути!

Стріляйте ся, мордуйте ся, а як скінчете, то пішло моїх хвостатих і рогатих ангелів, щоби позбирали ваші кровожадні душі і кинули во тьму кромішну, — ви чортівське насіне!

Заложено: найменшого робітничого кружка буде для будучого історика важнішою хвилиною, чім день битви під Садовою.

*

Житє с найліпшим агітатором.

Робітнича зброя.

В житю суспільства велику ролю грає література. Земля закрита нині купами друкованого паперу; газета стала агітатором і посередником між людьми у всіх культурних народів. Вона вістить, учить, радить, оголошує; без часописі, без книжки чоловік

письменний не може обійти ся.

Та відповідно до поділу суспільства на класи, також і газети рижнять ся між собою, позаяк література є образом людських думок і діл. Кожда класа в суспільстві задивляється на життя зі становища своїх інтересів матеріальних і в їх світлі-формує свої ідеали і стремління. І се відбиває ся в літературі, надає їй відрубні прикмети і вартість моральну.

Цілею преси клерикальної, приміром, є побожність, скриванє дійсної правди в релігійній мраці, завертанє пролетаріяту з дороги хліба, на дорогу молитви і посту. Преса буржуїв і капіталістів любить ся в ідеалах самолюбства і баламутить робітників патріотизмом та вмавляє в них, що нема клас, що всім треба стремити до „суспільної гармонії.“ Вона кличе до робітника: „Друже, що ти се верзини про якусь класову боротьбу? Чи не бачиш, що ми всі рівні діти одного Бога і одної вітчизни, що ми всі брати? Тож свій до свого — обнімімо ся!“

Се ті лицеміри, що в одній руці тримають хрест, в другій кровавий меч і співвають „Слава во вишних Богу...“ і цьку-

ють на Жидів і Нігрів і агітують за грішми на церков, мілітаризм і війну. А звать себе христіянами, проповідують любов ближнього, всілякі заповіді божі і церковні, що між ними є тажож заповідь „Не убій”.

Зовсім иньшої думки і науки стрічають нас в літературі соціалістичній; вона демаєкує фарисеїв і надутих „патріотів” та відкриває лихо і його причини. Соціалістична газета не зве **братом** злодія і приятелем ворога, а називає по **імені** кожного чоловіка і кожду річ. „Нема згоди між гнобителями і гнобленими!” — **кличе** преса соціалістична. „Нема любови між богатим працюдавцем а убогим робітником, між гордим паном а погорджуванним невольником — нема любови між правдою а кривдою!

Нужденним є жите пролстаря! Лихим є капіталістичний лад, бо сльози вдів і сиріт зронюють його, бо він стоїть на кривді і визиску многомільонової маси!”

Таке читаємо в писанях соціалістів, так вони накликають робітників до класової єдності і борби о краще завтра. Сьвітло правди, переслідуване і закриване довгі віки, виходить тепер на верх і проганяє з людських умів старі брехливі ідеали та

творює новий світ братерства і волі.

Література соціалістична переорює ниву людської думки і засіває на ній зерно нових ідей, розумних і світлих поглядів на життя та правдивого розуміння відносин між людиною і природою. Соціалізм бореться з темнотою, бо лиш при її помочи капіталізм тримає пролетарів в неволі. Тому розумний робітник не буде шукати правди і освіти в літературі попів і буржуїв та не буде читати книжок і газет ворожих соціалізму. Він знає, що сьогодні лиш соціалістична література є ревником і оборонцем інтересів робітника.

Отже, товариші, пора нам перестати затемнювати себе письмами ворогів соціалізму і ми уживаймо вільної хвилі на читанні літератури соціалістичної, соціалістичних книжок, часописей і видавництв, як книжочки і календар „Нового Світа” — читаймо і ширім їх серед нашої робітничої класи, бо вони є сьогодні одинокою зброєю пролетаріяту. А слово написане є найсильнішою зброєю в світі, сильнішою від багнетів і гармат капіталізму. Уживаймо сеї зброї — а перемога наша!

(З часописі „Dziennik Ludowy” переповів Д. Б.)

Ів. Гнида.

Рай і пекло в Америці.

В 1492 р. Х. Колумб з іспанськими кораблями переплив Антлянтийський океан і відкрив нову країну, що П опісля названо Америкою.

В початках заселене Америки йшло дуже поволи. Вдовж берегів осідали фабриканти, купці і лихварі. Деякі з тих купців провадили торгівлю невольниками. Глубину краю оселявали фермері і мисливці.

Суспільні порядки формували ся у них на старокраєвий лад і бідніші були під властю богатших.

Цілі столітя в Америці велись кроваві бунти, революції і війни о пановане.

В тих часах у богачів були чорні невольники, які працювали на них і були їх властністю, наче товарина.

В 19-м столітю почав і в Америці розвивати ся капіталізм. По одні стороні почали рости мілїони, а по другій визиск і нужда. Дійшло до того, що Америка стала найбільшим краєм капіталістичного розвитку і визиску кляси робітничої.

Слїдуючі числа всказують наглядно, як

взростав капіталізм в Америці.

В 1845 р. в Філяндельфії було 10 мілїонерів а в 1892 р. було вже 200. В Нью Йорку в 1855 р. було 28 мілїонерів а в 1892 р. було вже 2.000.

В тім часі весь капітал в Зл. Державах один автор обчислив на \$13828 мілїонів. Капітал всіх иньших держав виносив тоді \$19782 мілїонів.

Нині маєток одного Ракефелера сягає суми одного мільярда дол. Се рівнає ся сумі конгрібущії; котру Франція в 1871 р. заплатила Німеччині.

Міліони і нужда.

Бомбарт розказує, що в Зл. Державах в роках середного добробиту число людей, які не мають даху над головою, поживи і убраня доходить до 10,000,000 міліонів; з них 4 міліони є правдивими жебраками.

В Менгеттені, головній часті Нью Йорку в 1902 р., тоє в добрий рік, 60,463 родин було ви́кениних на вулиці з мешкань.

Подібних і еще страшнійших чисел можна богато більше навести з иньших міст, як робітничі родини замерзали в зимі по хатах, гинули з голоду і т.п.

Тепер придивім ся добре статистиці з р. 1914.

Поділ богацтв.

Весь маєток Зл. Держав обчисляють меньше більше на \$140,000 міліонів. Всеї людности обчислюють на 100 міліонів.

Колиб богацтва краю були справедливо поділені то на кожного мешканця Зл. Держав припадало би по \$1,400, а на родину зложено з 10 осіб 14,000.

При такім поділі можна вже сяк так вижити.

Капіталісти поділили богацтва краю інакше. В круглих цифрах сей поділ виглядає так: 1 міліон капіталістів посідає 110 біліонів маєтку; 24 міліони середної кляси посідає 24 біліони, а 15 міліонів робітників посідає \$6 біліонів майна.

На голову члена капіталістичної родини при-

падає пересічно \$110,000. На голову члена класу середньої \$1000, а на голову робітника всего 80 доларів. Послідна цифра є за мала навіть на похорон добрій людині, а вижити з неї може хіба собака. Зате на кожду капіталістичну п'явку припадає аж 110 тисячів доларів.

В Зл. Державах Америки на кождих 4 мешканці припадає оден дармоїд; се такий пан, з округлою шиєю сфальдованою в семеро, з носом трикантовим, а черево його як в бідного бочка з капустою. Сі пани ухвалили собі закон, що джаган їм не вільно брати в руки, бо якби такий пан хотів зігнутись і джаганом вдарити о камінь то замість каміня, він сам мігби тріснути.

Хто жиє в раю?

Н. Н. Kleina в своїй брошурці Standard Oil and the People пише: Половина маєтку Зл. Держав належить до сто родин, з поміж них найбогатшою є родина Ракефелерів.

Оден John D. Rockefeller, головний уділовець в Standard Oil, побирає що року около \$40 мільонів дивіденди від своїх уділів. До тепер вибрав він більше як двіста мільонів дол. Його уділи в тім підприємстві виносять 300,000,000 (триста мільонів). Таких уділів він має багато більше в иньших підприємствах: в залізничних, гірничих, фабричних і т. д. Ось такі то пани пють кров працюючого люду та жиють собі, як в раю, ще на сім світі.

Хто мучить ся в пеклі?

От возьмім промисл ткацький, який загнав робітничі діти мучити ся в пеклі. В промислі бавов-

нянім ткацьким працює 13.3% дітей, що не мають е ще 16 років, а в стейті Алабама 30%. Не точно обчислене з 1912 р. виказує, що 50.000 молодіжи і дітей працюють в полудневих стейтах в промислі бавовнянім, що е ще не мають 16 років жита.

На початку 1913 р. обчислено, що у тих стейтах працює 30.000 дітей понизше літ 14, а 20.000 дітей низше літ 12. Після обчислення Mc Kelway число дітей понизше літ 14 виносить не менше як 60,000.

Панна Jane Addams знайшла при роботі ткальній пяти-літну дитину.

Ed. Gardner Murphy фотографував 6-7 літні діти, що працюють по 12-13 гд. денно. Після не повних обчислень то в Зл. Державах в промислі бавовнянім працює більше як 80.000 дітей.

Оттак капіталізм загнав найкращий цвіт дитячого жита у пекло таки на сім сьвітї, і вони вянуть та старіють ся перед часом.

Ще иньша статистика.

В ткацьким промислі в 1905 р. на 168,722 робітників працювало 56,682 женщин, а в 1909 р. на 168,722 робітників 75,869 женщин.

В році 1909 168,722 робітників випродуковало товару вартости 419 мільонів, так що на кожного робітника припадало по \$2,488 річно.

В році 1909 в промислі бавовнянім 168,722 робітникам виплачено 72 мільонів, себто на кожного робітника припало \$482 на рік, або \$8.23ц. тижнево. Значить, що фабрикант з кожного робітника мав чистого зиску \$2060 на рік.

Так то капіталісти кровю і потом робітника бу-

дують собі рай на землі а попи обіцують йому рай по смерті на небі. Та якби на тих небесах дійсно був рай, то попи, злодії і пани вже давно-б були перенесли ся тудя з усім своїм крамом, бо се як раз місце для лїнливих неробів.

Дивіденди для робітників.

Не оден подумав би, що наколи Ракефелер побирає дивіденди від своїх мільонів, то і робітники повинні побирати дивіденди, 'бо-ж они найбільше мають до них право. Та робітничі дивіденди виглядають інакше. Не йдуть вони що року, як у капіталістів, а лиш раз на яких 7 до 10 років.

Що 7-10 років капіталістичний свїт навіщує економічна криза. В часі такої кризи сотки тисячі робітників тратять роботу і гуртують ся в рядах голоду і нужди та блукають по улицях міст втішаючи ся дивідендами, які дістали з рук капіталізму.

Статистика зібрана урядом Зл. Держав показує, що в році 1890 було безробітних 3,600,000 або 15% в 1900р. 6,500,000 або 20%, в 1909 р. 10,000,000 або 30%.

Статистика промислової комісії в Нью Йорку показує, що найбільше робітників без роботи є фабричних, бо на 100 з них припадає 40 безробітних, Ми певні, що число безробітних перевизшає і 50 процент. Найлучшим доказом сего є теперішнє положенє робітників в Америці.

Страшні переживаємо часи! І не знати коли скінчить ся отся велика криза.

В робітничих і фармерських хатах вже голод стоїть на порозі, а біда поклала свою голову на

подушку.

Рай і пекло в Америці!

Гори золота по одній стороні, а гора нужди і
недолі по другій!

Тепер розберім, що таке ті мільони і біліони
про котрі читали.

Тисяч тисячів робить оден мільон; тисяча міль-
онів робить мільярд; тисяч мільярдів робить оден
білон.

Мільярд пише ся так: 1.000,000,000. Як вели-
чезна ся сума, можна зрозуміти із слідующих примі-
рів. Коли хто числить від одного, то в мінуті на-
числить до сто, а на годину до 6.000. Щоби на-
числити оден мільярд, мусівби день і ніч числити
через 24 літ і 8 місяців. Щоби перевезти мільярд
в золоті залізницею, треба 64 вагонів. Для переве-
зень мільярду в сріблі потрібно 1000 вагонів. Дротом,
зробленим з мільярда золота можна обвести землю
довкола. До перенесеня мільярда золотої монети
потреба 6.000 людей, коли кождий з них возьме по
25 фунтів. До перенесеня мільярда срібла в моне-
ті потреба 500 тисяч людей. А є люди, що мають
по 8 до 10 мільярдів маєтку, сотвореного кровю і
потом працюющих мас!

Петербург побудований на костях українсько-
го невільника!

Американський капіталізм цвиге на кістках
європейських іммігрантів!

Робітнику і Робітнице!

Коли ти хочеш визволити ся з капіталістично-
го ярма і обтерти сльози дітям і старцям, то ставай

чим скорше в ряди партії соціалдемократичної під її червоний прапор! Лікар гоїть рани, соціалізм гоїть неволю віків. Він сильний! Він побідить! Він розторочить капіталістичний лад, а по нім настане рай на землі для всіх, і не буде рабів, не буде панів, а всі стануть вольними і рівними дітьми справедливости!

ВІЙНА.

Ще не затихли армати балканської війни, ще чорне гайвороня кракаючи дзьобаючи людські тіла на поли балканської битви, а тут запалилась ціла Європа новою війною, далеко страшнішою і лютийшою від попередньої.

Двайцять мільонів найкрасшого цвіту людства мордують себе задля коронованих бовванів та горстки кровопійців капіталістів за нові заморські ринки.

Мордують ся взаємно робітники і селяни українські, російські, англійські, турецькі, німецькі, французькі, сербські і бельгійські, хочай між собою жадних спорів не мали.

Цілий военний „дуп“ не варт не то кроплі крові, але навіть кроплі мозку робіничого.

Робітники повинні, вважати злочином стріляти до себе за для зиску капіталістів і коронованих голов!

Європейські мілітарні скажені пси викликали війну і нищать ціле культурне відроджене працюючої класи.

Найкращий цвіт нашої нації вже скошений.

Австрійські Габсбурґи і російські Романови багнетами і арматними кулями убивають національне відроджене українського народу!

Такі то овочі приносить народови війна.

Дамян Бориско.

ЩО КОШТУЄ ВІЙНА?

Старий лад суспільний славить ся

страшенною марнотравністю. Держави безсоромно тратять людський гріш, людську працю на річи пусті, непожиточні і шкідливі. Та відай на віщо не марнуєть ся більше, як на сесю чортівську інституцію, якою є мілітаризм з його забавочкою, військовою. На мілітаризм видають держави много більше, чим на школи і просьвіту.

От гляньмо:

	На просьвіту.	На мілітаризм.
Англія . . .	\$1,00	. \$4.25
Франція . . .	1.00	. 4.80
Німеччина . . .	1.00	. 2.57
Австрія . . .	1.00	. 4.50
Злучені Держави	1.00	. 1.25
Греція . . .	1.00	. 5.00
Швеція . . .	1.00	. 2.25
Італія . . .	1.00	. 9.00
Бельгія . . .	1.00	. 2.00
Росія . . .	1.00	. 12.00

Овочем мілітаризму є війна і вона нищить усякого добра більше, чим всі иньші лиха на сьвітї взяті разом. Війна марнує не лиш плоди людської праці, але також відбирає в людини її найцінніше добро — молодість і житє.

Що до матеріяльних страт, то в теперішній війні обчисляють кошта її веденя на 50 мільонів дол. денно, не враховуючи в се шкоди, яку чивить війна руйнуючи все, а не будуючи нічого. Що вона справді коштує, про се знати-мем аж по її скінченю. Буде се не мала сума і не кождий робітник потрафить сказати словами числа на її означенє.

Цікавіші можуть запізнати ся з тими великими рахунками читаючи понизшу таблицку, що коштувала війна у минувшій століттю.

Війна	Тривала днів	Стралило житє	Коштувала долярів
Англійсько-французька 1793-1815 р.	8,168	1,900,000	6,250,000,000
Кримська 1854-1856 р.	731	485,000	1,525,000,000
Зл. Держав, домова війна 1861-65	2,456	656,000	3,700,000,000
Французько-німецька 1870-71	405	290,000	1,580,000,000
Російсько-турецька 1877-78	334	180,000	950,000,000
Злучені Держави і Іспанія 1898	101	2,910	165,000,000
Бурська 1899-1902	962	90,898	1,000,100,000
Російсько-японська 1904-1905	576	555,900	2,250,000,000
Балканська	302	145,500	200,000,000
Теперішня європейська	?	?	?

Цілий той безглузний інтерес не мав-би місця на світі, як-би суспільний лад і економічне життя людства стояло не на засадах звіврячого самолюбства і сліпої сили, але на засадах справедливості і моральних почувань — на засадах соціалізму. За соціалізму мільони трачені тепер на скорочування людського життя, уживати-муть ся на його продовжене, окрашене і розвеселене.

Дамян Бориско.

Соціалізм а війна.

Сеї правди мабуть ніхто, навіть сам папа, не заперечить, що соціалізм є річею людською, а війна річею звіврячою. Правда, війну ведуть люде, але користь з ньої і потіху мають тільки звіврі; вовки, собаки, макалі; також хижі птахи: супи, орли, ворони, попи і розбишаки. З них веїх орли і попи на війні мають перше місце. Орли деруть людське тіло, а попи людські душі.

Орли є також ознакою патріотизму. Орлячий патріотизм є головною причиною війни. Всякий знає, що орел не боїть ся

нікого. А два орли, приміром німецький і австрійський, се вже така страшена сила (після пташиної льогіки), що проти ньої не встоїть ні земля, ні небо.

І горе Сербам, горе Бельгійцям, коли вони не схочуть повинувати ся чоловіколюбцям з під орлячих прапорів,

Що до прапорів, правдивих є лише два на світі: червоний прапор Соціалізму і чорний прапор Капіталізму. Тому і ворожих таборів так само є два: табор пролетаріяту і табор капіталістів. В тім посліднім ведеть ся тепер війна, а пролетарі повинні інтересувати ся нею тому, бо вони є головним орудем у тій капіталістичній забаві.

Отту власне треба пролетарєви вдарити ся по лобі. Капіталісти знають дуже добре, чого вони воюють ся; знають, що побідникови дістануть ся богатства землі, дешевший робітник, більший ринок збуття товарів — наситить ся свиняча пажерливість. Але чого пролетар проливає свою кров за капіталістів і їх вітчину, чого сей пролетар сподіваєть ся у сїм чортівськїм інтересї — се велика загадка. Дурний, скажете — але в річах, де розходить ся о жи-

те, дурнота не оправдує і не пояснює нічого.

Інша річ, як чоловік бореться о щось для себе, хай вже буде о щось злого, але все таки буде у тім щось людського і розумного. Ну, а як ми ідемо на війну в тій цілі, щоби ми і другі люде не голодували, не мерзли, не сиділи в умовій і моральній темряві, та мали нагідність вихіснувати в повні свої природні права — се знову інша війна, се така війна, що її голосить соціалізм і каже, що кров пролита у ній є сьвятою, а смерть понесена у ній є мученичою. Така війна, у найширшій її розумію, називає ся Соціална Революція.

А з війною капіталістів соціалізм не має нічо спільного. Він є одиноким правдивим і могучим ворогом мілітаризму (мілітаризмом називасмо погану навичку держави видавати на касарні пять або десять разів більше, чим на школи). Добрим образом уособлення мілітаризму є кайзер у військовій мундурі. Гордий, надутий, з насторченим в гору вусом — без патика і не приступай до нього, такий пан! От такий то мілітаризм, наче той дурний бугай, готов бороти ся з цілим сьвітом, а ще до

того вигукус, що Бог йому союзником. Де тобі, де! Має Бог гризоти досить з хитримми понами, а то ще-б заходив собі з таким кобилячим хвостом!

Та з Богом, чи без Бога — царі і пани таки воюють, б'ють ся о се, хто з них має панувати над людьми. Ідея пановання є матерю їхньої війни.

Соціалізм веде борбу маючи на думці знесенє панованя одного чоловіка над другим і викоріненє самої ідеї панованя з людських душ. А се не легка робота викорінити з людської голови ідею, яка у ній загниздила ся ще за Адама і Єви. Коли чоловік вининов зі світа звів'рячого і став пізнавати себе і окружаючу його природу, то понятє панованя було його першою ідеєю. Він зрозумів, що при житю втримас його перемога над звів'рями і людьми, що, пануючи, заживе гарно без нужди і боязни. Так з самого початку люди стреміли до панованя і бороли ся о се і сильнійший панував над слабшим. В сей спосіб повстали між людьми проводирі, князі, царі, королі і капіталісти.

Соціалізм каже, що людям усяка титулована і працею робітника годована

старшина і власть зовсім не потрібна і дуже шкідлива. Він заступає ідеал панованя ідеалом волі; се не є така воля, як приміром заяця в капусті, або воробця в стодолі, але воля на засадах справедливости і рівности з увзглядненем природного і горожанського права кожної одиниці в суспільстві.

Ідея волі є так само старою, як ідея панованя. Її місцем уродження є небо (всі добрі ідеї походять з неба). Стало ся се зараз по заснованю царства Небесного. Безбожний агітатор Люцифер **осьвідомив клясово** деяких ангелів і виповів війну Егові. Се була перша соціяльна революція і перша борба соціялізму з царатом. Люцифер програв і пішов зі своїми товаришами на засланє до Пекла. Але думка зроджена в жидівській біблійній причті не згнула. Нема Люцифера на небі, але на землі число світлоносців-соціялістів сягає в міліони. Війна зачата на небі в уяві молодого людства тягнула ся без перерви аж до сьогодні, а завтрішній день **розкує Прометея** і виведе з пекла Люцифера.

Сучасна війна царів є
мабуть посьлідною війною між вами. Слі-

дуюча війна буде між соціалізмом і капіталізмом, між ідеєю панованя та ідеєю волі.

Чого хочемо?

Хочемо справедливости, а знесеня безправства.

Хочемо свободи, а осуджуємо неволю.

Хочемо добробуту для кожного, хочемо осунути нужду.

Хочемо освідомлення і освіти для всіх, боремо ся з назадництвом і темнотою.

Хочемо, щоби кождий працював і щоби за свою працю дістав те, що вона варта; боремо ся з неробами і визискувачами, що живуть з праці иньших.

Хочемо рівних прав для всіх!

Хто терпить кривду, кого визискують і гноблять — нехай вступає в наші ряди під червоний прапор революційного соціалізму! Будемо працювати для добра цілої людськості, підемо проти визиску, несправедливости і кривди. Наша боротьба — се свята боротьба за найкрасшу ідею, за визволеня всіх працюючих і гноблених мас українського народу!

Нова мораль.

Соціалізм приготував: не тільки добробут для всіх людей, але є рівночасно також глибокою моральною наукою, куди глибшою, чим котра небудь релігія, або філософія, проголошуючи любов, братерство і справедливість у найкращій формі.

Наша нова мораль каже:

Блаженні ті, котрі працюють, бо вони витворюють усі багатства і добробут і прикрашують все новими дорогоцінностями корону поступу.

Кожда людина, що працює, заслуговує тим самим на почесне місце.

Наша нова мораль каже:

Всі люди — наші брати, хоч вони говорять різними мовами; їхні втіхи і смутки є рівночасно також і нашими втіхами і смутками. Кожда людина є горожанином цілого світу.

Не вбивай! Не вбивай нікого, бо кождий удар меча, чи вистріл стрільби спричинює стогін одної матері, сльози одної жінки. Не вбивай! Шануй працю, котра захуває і творить жите; наш ідеал, се твори мира і ми бажасмо перекувати сталь мечів на плуги.

Наша мораль каже:

Забудьте ненависть і визволіть ся з жадоби! Земля велика, а сонце є даром для всіх людей. Вона вистане, щоби вижити всіх чесно працюючих людей. Будьте вірні ідеї любови — соціалізови і посв'ятіть своє жите на його здійснене.

(З ческої мови подав до „Праці“ М. Баран.)

Дамян Бориско.

Женщина за соціалізму.

Нині загал жіноцтва, а особливо нашого славянського, якоє не дуже інтереуєть ся соціалізмом. Основною причиною сего є факт, що обсяг жіночого думаня і розумованя мало коли виходить поза межі буденного і найближшого житевого круга, а жінчині робітничої класи всяка політика є незрозумілою і нецікавою. Та як-би вона знала як то дуже поліпшить ся її доля за соціалізму, то вона не була-б такою байдужною.

Сьогодні жінка пролетаря є робітницею і лиш яко таку знає її капіталізм. Вона разом з мущинами продає свою силу

до праці і мусять причиняти ся до удержання родини; а що вона є також і матерю, про се ніхто не журить ся, се її приватна справа.

За соціалізму справа материнства буде публичною справою і роджене та виховуванє дїтей буде головною задачію жєнщини в соціалїстичнім суспільстві. Се-ж прецінь її цїль в житю. А щоби мати дїтий, то не буде продавати себе в замуже без любови і доброї волї, як се дїєть ся тепер, але батьком своїх дїтей вибере чоловіка після своєї вподоби і розумїня. Не буде дбати, чи він бідний, чи богатий, бо, забезпечена державою матеріяльно, не буде журити ся, хто дасть хлїба її дитині. Щєзне також проституція, бо ні одна розумна жінка, маючи добру нагїдність бути матерю, не пустить ся на ганьбу.

А жєнщини, що у них не буде обовязків материнських, стануть пожиточними членами громади працюючи у таких занятях, які є відповідні жіночій вдачі і склонности. Наємна неволя та вимушене подруже, се подвійне ярмо, у якому тепер карають ся матері людського роду, за соціалізму належати-муть до темної минувшини.

Верзнер Петер Лярзен.

Чорт і піп.

Піп стояв на проповідниці.

Був він червоний і здоровий, а кучерява борода окружала злегка єго грубе підбородє.

Він проповідував:

„Горе скупареви! Він збирає скарби і золото і наповняє пивниці і стодоли! Горе тому, що не віддає церкві, що єї належить ся! Хто дає церкві, той дає Богови, а в посланію св. Луки є написано: Продайте, що маєте і роздайте на милостині. Приготуйте собі скарб, який не пропаде, скарб в небі, бо не дістануть ся до него ні злодії, ні міль.

Нарід слухав набожно. Піп говорив дальше:

„Горе тим, що нарікають! Їх чекає проклятє. Не затискайте кулаків, не підносьть голови і не виступайте проти начальства і проти тих, що є нашими панами, постановленими самим Богом! Хто тут на землі живе в покорі і нищеті, той буде оглядати царство небесне — а сей, що нарікає, попаде в пекло — в пазурі чорта!”

Нарід дрожав.

А чорт що переходив по при церкву почувши своє імя, приложив руку до вуха і став надслухувати. Таї ледво слуга божий вийшов із церкви, сейчас его схопив.

„Слухай”, каже до него, „ти вже через міру набрехав їм. До чого та брехня про пекло? То пекло, що на землі, отсе найгірше. Ходи покажу його тобі.”

Вхопив попа за чуб і полетів з ним.

Летіли понад вежі, доми і фабрики, відтак злетіли на землю і спустили ся в одну копальню. Там було вогко і темно, а смердячий воздух аж тамував віддих.

„Що тут так смердить?”

„Труци.” простогнав він.

Чорт притаєнув.

„Ту, друже, є пекло. Триста трупів! Їх жито була нужда, їх смерть — мука. Одні з них подушили ся, другі зістали забиті, розторожені, иньні погибли з голоду... Яким способом приходить до сего?”

„Я не знаю”.

„Брешеш”, сказав чорт. Ти брешеш попе! Я знаю се. Грають ся людским житєм, не роблять нічо, щоби їх устеречи перед смертю. Всі тут помордовані”.

Цін поблід.

„А щож ділаєш ти, слуго божий, щоби злагодити людеку нужду”.

Жадної відповіді.

„Нічо!... Ти держиш з богами, з могутими. Горе тим що нарікають, проповідуєш ти — га, га, га!”

Чорт взяв попа за чуб і полетів далше.

*

Зійшли по кількох сходах в долину і станули в пивниці. Там було так само вогко і темно, як в копальні. Аж по хвилі змогло око розпізнати окруження.

На клямці від дверей висіла нежива жінка, на стіні — трос дітий, кожде на міцнім гаку.

„Се мама“, представив чорт.

Там єі троє дітий: Василь, Теодор і Марія. Два, чотири і девять літні. Хочеш приступити близше?

Сполошив кілька щурів, що обнюхували жінку.

„Не бажаєш?”

„Ні, сказав піп, „дякую“.Ноги під ним вгинали ся.

„Чому они се вчинили? Без церковних церемоній, без християнського похорону?”

Чорт реготав ся.

„З голоду“ сказав. Се лучас ся що днини. Певно читаси в часошнях.

„Отсе с пекло“.

Пін мовчав.

„Що-ж діласш ти, слуго божній, щоб залагодити сю нужду?“

„Се не діе ся в моїй громаді“.

„Га, га, га!“

Чорт реготав ся.

Хопив пона за чуб і полетів дальше.

*

Показував ему ще иньші місця, вязницї, публичні доми, фабрикп — визиск, нужду, кров.

„Отсе с пекло!“

Відтак спуетив ся на землю і нуств пона.

Слідуючої неділі ішов чорт знов по при церкву і почув своє імя. Приложив руку до вуха і надслухував. Пін стояв на проповідницї. Він проповідав:

„Горе скупареви, котрий не дає церкві, що сї належить ся! Горе тому що варікає, котрий не гне ся перед настоятелями і тими, що с його панамі! Горе, горе...“

Чорт остовпів. Сего він ніколи не сподївав ся. Послухав проповіди і пішов даль-

ше вітхаючи. „Непоправний...” промовив.
 При найблизшій потоці обмив собі добре
 руки і вуха.

Яків Микуляк.

Наслідник Христа.

Сидить собі в Ватикані
 Й церквою кермує...
 Живе гарно, солоденько,
 Усе розкошус!..
 Злотокований престол
 В пречудній палаті,
 Шовки в нього під ногами,
 Й сам в шовковій шаті.
 І панус над людьми
 В сьвятій ревереді..
 А покоїв!.. Не счислиш!
 Щось, як в лябіринті!
 Капці в нього дорогі
 Шафірами сяють!..

 Під мурами Ватикану
 Жебраки вмирають!..

Олекса Почтар.

Вечір в Станіславові. Присв'ята М.Січинському на волі.

Вже сховалось ясне сонце за високу гору.
Кожний з праці повертає до свого табору.
Тут багаті у кунтушах судії й барони,
А там купці поспішають мов на перегони.

Священники і духовні у різнім присгрюю,
Єзуїти. Капуцини з лисов головою.
А всі горді та веселі, червоні і ситі.
Лиш поглянеш то вгадаєш се непрацьовиті.

Они вічно лиш думають, щоб не працювати,
А лиш чужов працев жити з других користати.
Але підеш троха дальше, то ще щось побачиш,
Така зміна в одній хвили, мало не заплачеш.

Замість палат із вежами, що золотом сяють,
Вже лиш хатинки низенькі, щей вікон не мають.
Тут мешкають ті люди, що тих всіх годують,
Що ми бачили їх перше, тих, що спацерують.

Так ми добре вже пізнали, що се за столиця,
Як тут нарід проживає та і чим чванить ся.
Чи для того столицею його називають,
Що тут може які сильні князі проживають?

Ой ні! Любий товаришу, тут князів не має,
Були колись якісь польські тай ті повмирали.
А що були вни хоробрі і здобули слави,
То в їх память отсе місто їх імям прозвали.

А щоб та їхня слава не стерлась до віку,
То за містом збудовано твердиню велику.
І названо сю твердиню іменем „Діброва”
Й обведено сю твердиню щей муром довкола.

А щоб горожани знали добре силу власти,
То за найменшу провину можна тут попасти.
І тепер там у тій хвилі терпить люду много,
А найбільше робітництва, панів ні одного.

Тамка також проживає Мирослав Січинський,
Що вбив ката, котрий гнобив нарід український.
А як би ти хтів бачити сю столицю ганьби,
То я радо і охочо тобі показав би.

По дорозі оповім ти про сего героя,
Защо його днесь постигла так нещасна доля.
Ще лиш осьма на ратуши, а вечір красивий,
Пів години і побачим, лиш будь терпилливий.

Кілька літ минає тому, як в столиці Львові,
Сидів ляцький шовініста на своїм престолі.
„Потоцький” він називав ся, і „круль галіції”,
Як згадаю то аж мороз йде помоім тлі.

Той то крулік шовініста так сильно завзяв ся,
Що весь нарід український знищити старав ся.
Де лиш віча або збори Українці мали,
Там і жандармські баґнети живу участь брали.

А як скоро і жандармів де забраковало,
То там зараз ще і військо в обороні стало.
А олово прошивало робітничі груди.
А панок сей лиш сьміяв ся, що кров лялалась всюди.

І настало Українцям таке тяжке горе,
Щой землі цурались рідной, втікали за море.

Пан Потоцький лиш дивив ся і в кулак сьміяв ся,
Щоб так легко йому вдалось він не сподівав ся.

Але легкий початок тяжкий кінець має.
Всякий нарід жити хоче, він про се не дбає.
Він думає, що „Буг“ ствожил тилько наруд польскі”,
а намісником має бути лише пан Потоцький!

Тай бідняга не вважає, що й сей нарід може,
Як не тепер, то хоть колись — відіститись тоже.
Він лиш думав, що у нього є залізна сила,
Яка небудь перешкода йому неможлива.

Так минали рік за роком, Потоцький гуляє,
А тим часом український нарід просьвіщаєсь.
Просьвіщаєсь — і лиш тихо собі все міркує,
Хто старий, уже негоден — молодим диктує.

А молоді вже знаєте, які то хлопята,
Хоть у нужді виховані але кров завзята.
Не пощадить ані волі ні життя в розцвітті.
Щоб лиш другим вибороти долі на сім сьвітті.

От такий то і той Герой, що онтам тиняє
На „Діброві” — а Січинський він ся називає.
Він то власне бачив добре гнет бідного люду,
І не щадив доложити і власного труду.

Навіть думав посвятити своє жите миле,
Щоб лиш його народови очи ся втворили.
Так думав він в день і в ночі щоб то з тим зробити,
Чи йти силою здобути, чи перше просити.

Попросити того графа? Може ще знайде ся
В його серци скаменілім совість й обізве ся.
Але де там! Були такі, що уже й просили,
Та нічого не помогло, ще го образили.

Так Січинський постановив вбити того ката,
Щоб згнула раз на завше рука та проклята,
Що так тяжко налягла на робучі маси
І гнете той бідний нарід по нинішні часи.

Як Січинський постановив так закінчив діло,
Подав просьбу о посаду і ступає сьміло,
Щоб ще устно попросити якої посади,
А Потоцький припускає не бачучи зради.

Як лиш тільки наш Січинський за поріг вступає,
Так в тій хвилі із паперу бравнінг' добуває.
І летять одна за другов кулі бравнінг'ові,
З ними слабне рука сильна і паде поволи.

І упала рука сильна великого пана,
Січинському утворилась зелізная брама.
І вложили тяжкі дуби на молоді руки,
Засудили Січинському шибеничні муки.

І Січинський тую кару лагідно приймає,
А трибунал мов той Пилат руки умиває.
І віддає Січинського цїсареві в руки,
Як сей хоче, може знести його тяжкі муки.

Але цїсар взяв перо і почав думати,
Сей Вкраїнець, гайдамака — не мож дарувати!
А щоби був вовк ситий і коза ціліська,
То покажу, щой у мене є рука вітцівська.

Я шибинецю скасую, за те дам „Діброви”
Літ зо двацять, а він тамка загине поволи,
Як задумав так і зробив за одним почерком.
Шпурив перо, а сам пішов до садочку смерком.

Тут побачив гарну птичку, що на корчик сіла
І веселу вечірню пісню гомоніла.

Він став раптом і вдивляв ся в ту птичку поволи,
І думає, як то кожний тішить ся на воли.

А забув сердега Йосиф, що перед годиниов
Таку саму пташку він на погибель кинув.
І от бачиш, та „Діброва“, що тут тепер стоїть,
А в ній герой молоденький свое жите коїть.

І як сильні, як могутні ті замки „Діброви“,
Як прийде час то уляжуть всі народній воли.
Як лиш нарід пробудить ся і здвигне ся разом,
Тоді й мури „дїбрівські“ полягають плазом.

Так собі два товариші разом розмовляють
Аж тут нараз у „Діброві“ брами ся втвирають.
Ясний місяць, що по небі тоді посував ся,
Як зобачив таке, диво захмару сховав ся.

А на брамі показала ся ясна твар невинна.
Крок за кроком поступає, а нарешті зникла.
Се Січинський мов та птичка виходить на волю,
Той що страдав на „Діброві“ за селянську долю.

І бачите, товариші, що то сила може,
Ані мури ані замки нічо не допоможуть.
Як ви лиш возьметесь разом, зєднаєте духа,
Так і свої розкуете залізні пута.

Нічо в світі не устоїть перед сильним людом,
Бо що сам він збудував те і рознесе пудом.
От так, любі товариші, я уже кінчаю,
А нашому Січинському многих літ бажаю.

З КАНАДИЙСЬКОЇ ГОСПОДАРКИ.

В цілі познайомлення читачів Календаря „Нового Світа” з економічним станом Канади — видавництво „Новий Світ” дістало від секретаря канадійської соціал-демократичної партії потрібні числа і відомости. В них бачимо весь движимий достаток і довг Канади, її залюдненє та що загарбали капіталісти з праці робітника. Сі числа є за рік 1913.

В тім році довг Канади вносив 314 мільонів, 301 тисяч, 625 дол. Проценту заплачено 12 мільонів, 605 тисяч, 882 дол.

З грошей вложених було проценту мільон, 430 тисяч 511 дол.

Ключових імпортів було на 456 мільонів, 86 тисяч, 187 дол.

Вільних імпортів було на 235 мільонів, 946 тисяч, 205 дол. Разом всіх імпортів було на 692 мільони, 32 тисяч, 392 дол.

Експортів було на 393 мільони, 232 тисяч, 57 дол.

Ця зібрано 115 мільонів, 63 тисяч, 688 дол. Інші податки 53 мільони, 626 тисяч, 215 дол. Разом 168 мільонів, 689 тисяч, 903 дол.

Людність в 1911 році виносила 7 мі-

лїони, 206 тисяч, 643 дун. Циріст за 10 літ — мільон, 835 тисяч.

Промислових продуктів було на 962 мільони, 987 тисяч. Робітникам заплачено 284 мільони, 28 тисяч. Зиску було на 319 мільони, 878 тисяч. Інших доходів на 302 мільони, 731 тисяч. Всього разом капіталісти згорнули 622 мільони, 610 тисяч.

Розуміється, що в самій державній господарці не обходить ся без злишних видатків, хабарів, крадіжки і ошукаництва; про се знати-мемо, як пильна партія дістане правління у свої руки. Сам на себе зледити не скаже. Та одно вже вишло на верх. Зелізниця „Grand Trunk Pacific” мала конститувати 47 мільонів, а видано на неї вже понад 160 мільонів.

Така то капіталістична господарка в Канаді.

Пролетарят не має нічого до страчення, крім кайдан — а до здобуття цілий сьвіт!

„Гнів люду є найвисшим законом і нема від нього відкликання”. Се нехай запам'ятають собі всі гнобителі і визискувачі працюючого люду.

В ЕВРОПІ ВІЙНА

Як хочете знати правду

Як хочете знати хто виграє, а хто програє

ЧИТАЙТЕ ЧАСОПИСЬ

„НАРОДНА ВОЛЯ”

ЩО ВИХОДИТЬ

кожного вівторка, четверга і суботи.

„НАРОДНА ВОЛЯ” КОШТУЄ В ЗЛ. ДЕРЖАВАХ:

На рік 3 долари. На пів року 1 долар 75 центів.

На 3 місяці 1 долар.

„НАРОДНА ВОЛЯ” КОШТУЄ В КАНАДІ:

На рік 3 долари і пів. На пів року 2 долари.

На 3 місяці 1 долар 25 центів.

Присилайте гроші сейчас на адресу:

„ NARODNA WOLA

316 N. Washigton Ave.,

Scranton, Pa.

ПРИЙМАЄ СЯ ПРЕДПЛАТА

на одну особу в Америці соц.-робітничу часопись

„РОБІТНИК”

котра є побільшена і скоро пічне виходити щотижня

УСЛІВЯ ПРЕДПЛАТИ:

В Зл. Державах:

В Канаді і за гран.

На рік 1 долар.

На рік 1 дол. 50 ц.

“ 6 місяців 50 цен.

“ 6 м. 75 ц.

“ 3 місяці 25 цен.

“ 3 м. 50 ц.

Гроші можна слати марками, тільки не канадійські

Адреса:

РОБІТНИК

1745 Michigan Ave.,

Detroit, Mich.

ДО МАСОВОГО ШИРЕННЯ!

— Друкує ся книжочка Ч. 6. —

Біблія Капіталісти

Написав П. Ляфарґ — На укр. перевів Д. Б.

ЦІНА 10 Ц.

Пишіть на адресу „Новий Сьвіт”.

Друкарня „НОВИЙ СЬВІТ“

виконує

всі друкарські роботи, як: оголошення, тикети, запрошення на весілля і балі, коверти, візитові картки, книжки і т. п. гарно, солідно і точно по уміркованих цінах.

Замовлене з провінції виконує сей час.

Друкує в слідувачих мовах:
українській, англійській, польській і російській.

Пишіть на адресу:

„Nowy Swit“

BOX 1051,

MONTREAL, QUE.

„Кадило”,

найкрасший півмісячник для розвеселення пригнетених душ. Хочете веселощів, жартів, з'їдливої сатири то читайте Кадило. Коштує \$2 на рік. — Адреса: KADYLO, Box 3542, Winnipeg, Man., Canada.